

DEFR-O-III.44.239.2022

**Ostateczna Informacja Pokontrolna
z kontroli projektu nr RPDS.12.02.00-02-0036/21**

1. Informacje ogólne.

1.1. Podstawa prawna kontroli:

- art. 41 ust. 2 pkt 4 i art. 45 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 2094),
- art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 7 oraz pkt 8, art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 4, art. 23 ust. 4, art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 poz. 818 ze zm.),
- § 18 umowy o dofinansowanie projektu.

1.2. Nazwa Jednostki Kontrolującej:

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działająca poprzez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego – Departament Funduszy Europejskich.

1.3. Skład zespołu kontrolującego:

Agnieszka Michaluk – Kierownik zespołu kontrolującego.

Anna Dżoń – Członek zespołu kontrolującego.

1.4. Nazwa jednostki kontrolowanej:

Gmina Strzelin.

1.5. Adres jednostki kontrolowanej:

ul. Ząbkowicka 11, 57-100 Strzelin

1.6. Numer i nazwa projektu:

RPDS.12.02.00-02-0036/21 pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie”.

1.7. Numer i data umowy/ decyzji o dofinansowaniu:

RPDS.12.02.00-02-0036/21 z dnia 22.03.2022 r.

1.8. Typ kontroli:

Kontrola własna instytucji na dokumentach.

1.9. Tryb kontroli:

Planowa.

1.10. Rodzaj kontroli:

W trakcie realizacji projektu.

1.11. Data rozpoczęcia kontroli:

22.11.2022 r.

1.12. Zakres kontroli:

Kontrola ex-post prawidłowości udzielania zamówień.

1.12.1. Zamówienie pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie”. Numer referencyjny: ZP.17.2022

Część nr 1: „Termomodernizacja budynku PSP nr 4 w Strzelinie wraz z montażem zewnętrznej windy dla osób niepełnosprawnych”.

Część nr 2: „Termomodernizacja budynków PSP nr 5 w Strzelinie”.

Część nr 3: „Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie”.

Nr i data ogłoszenia BZP: 2022/BZP 00159847/01 z dnia 16.05.2022 r.

Tryb udzielenia zamówienia: Tryb podstawowy bez negocjacji (art. 275 pkt 1 ustawy Pzp).

Szacunkowa wartość zamówienia: 10 238 966,38 zł / 2 299 031,43 euro.

Część 1 i 3.

Wybrany Wykonawca: BUDOM Sylwia Szerłomska - Zdziebło, ul. Kamińskiego 120/1. 51-124 Wrocław.

Nr i data zawarcia umowy z wykonawcą: ZP/22/WRI/2022 z dnia 07.07.2022 r.

Wartość zawartej umowy: 6 123 370,96 zł. w tym:

część 1 – 2 844 627,76 zł, część 3 – 3 278 743,20 zł.

Aneks nr 1 z dnia 07.07.2022 r. (min. poprawa omyłki o 1 grosz (zadania 1) 6 123 370,95 zł)

Aneks nr 2 z dnia 04.10.2022 r.

Aneks nr 3 z dnia 15.11.2022 r.

Część 2.

Wybrany Wykonawca: Konsorcjum firm: Lider – Ciepły Dom Sp. z o.o. Karnków 61, 57-130 Przeworno.

Partner: Usługi Remontowo – Budowlane „Ciepły Dom” Dariusz Pożuczek, Karnków 15 A, 57-130.

Nr i data zawarcia umowy z wykonawcą: ZP/23/WRI/2022 z dnia 07.07.2022 r.

Wartość zawartej umowy: 5 486 068,67 zł.

Aneks nr 1 z dnia 07.07.2022 r.

Aneks nr 2 z dnia 15.11.2022 r.

2. Ustalenia i wnioski z kontroli.

2.1. Zamówienie pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie”. Numer referencyjny: ZP.17.2022

Część nr 1: „Termomodernizacja budynku PSP nr 4 w Strzelinie wraz z montażem zewnętrznej windy dla osób niepełnosprawnych”.

Część nr 2: „Termomodernizacja budynków PSP nr 5 w Strzelinie”.

Część nr 3: „Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie”.

Gmina Strzelin [dalej Zamawiający] realizując przedmiotowe zamówienie jako podmiot zamawiający, o którym mowa w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2019 ze zm.) [dalej ustawa PZP], zobligowany był do stosowania przepisów ustawy PZP.

Biorąc po uwagę status Zamawiającego, wartość oraz przedmiot zamówienia należy stwierdzić, iż przepisy ustawy PZP mają w tym przypadku zastosowanie.

Postępowanie przetargowe przeprowadzone zostało w trybie podstawowym bez negocjacji, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy PZP.

Ogłoszenie o zamówieniu nr 2022/BZP 00159847/01 [dalej Ogłoszenie o zamówieniu] opublikowano w dniu 16.05.2022 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych na stronie internetowej prowadzonego postępowania <https://gminastrzelin.ezamawiajacy.pl>.

Specyfikację Warunków Zamówienia [dalej SWZ] zamieszczono na stronie internetowej prowadzonego postępowania <https://gminastrzelin.ezamawiajacy.pl> w dniu 16.05.2022 r.

W wyniku analizy dokumentacji zamówienia stwierdzono, iż Zamawiający w załączniku nr 8 do SWZ – (projektowane postanowienia umowy) przewidywał płatności częściowe dokonywane proporcjonalnie do rzeczowego postępu prac na podstawie podpisanych przez Strony protokołów odbiorów częściowych, rzeczowego postępu prac i pozostałej dokumentacji do wysokości 90% całkowitego wynagrodzenia brutto z zastrzeżeniem że kwota częściowych płatności dokonanych w 2022 roku nie może przekroczyć odpowiednio:

- 1 536 313,57 zł brutto dla zadania nr 1,
- 1 897 325,30 zł brutto dla zadanie nr 2,
- 977 942,88 zł brutto dla zadanie nr 3.

W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 7.07.2022 r. zawarto umowę nr ZP/22/WRI/2022 dla części 1 i części 3 o łącznej wartości 6 123 370,96 zł, w tym:

- dla część 1 o wartości 2 844 627,76 zł z zastrzeżeniem, że kwota częściowych płatności w 2022 r. nie może przekroczyć 1 536 313,57 zł,
- dla część 3 o wartości 3 278 743,20 zł z zastrzeżeniem, że kwota częściowych płatności w 2022 r. nie może przekroczyć 977 942,88 zł.

Dla części nr 2 w dniu 7.07.2022 r. zawarto umowę nr ZP/23/WRI/2022 z zastrzeżeniem, że kwota częściowych płatności w 2022 r. nie może przekroczyć 1 897 325,30 zł.

W dniu 7.07.2022 r. do umowy ZP/22/WRI/2022 zawarto Aneks nr 1 zwiększając przewidywane kwoty częściowych płatności w roku 2022 r. odpowiednio dla części nr 1 o kwotę 108 303,72 (z kwoty 1 536 313,57 zł na kwotę 1 644 617,29 zł) oraz dla części nr 3 o kwotę 635 240,30 zł (z kwoty 977 942,88 zł na kwotę 1 613 183,18 zł).

Aneksem nr 2 z dnia 04.10.2022 r. dokonano modyfikacji umowy w zakresie części nr 3 poprzez zwiększenie wartości tej części o kwotę 35 020,22 zł płatną w roku 2022 r. a dotycząca robót dodatkowych.

Aneksem nr 3 z dnia 15.11.2022 r. w zakresie części nr 3 dokonano zwiększenia kwoty częściowej płatności w roku 2022 r. o kwotę 380 000, 00 zł.

Reasumując ustalono, iż w wyniku zawartych Aneksów nr 1 i nr 3 do umowy nr ZP/22/WRI/2022 z dnia 07.07.2022r. Zamawiający zwiększył przewidywaną maksymalną łączną wartość płatności kwot częściowych w roku 2022 r. odpowiednio o:

- kwotę 108 303,72 zł dla części nr 1, co stanowi około 7% wartości łącznej kwoty płatności częściowych przewidzianej na rok 2022,
- kwotę 1 015 240,30 zł dla części nr 3, co stanowi około 103% wartości łącznej kwoty płatności częściowych przewidzianej na rok 2022,

W dniu 7.07.2022 r. do umowy ZP/23/WRI/2022 (dotyczącej części nr 2) zawarto Aneks nr 1 zwiększając przewidywane kwoty częściowych płatności w roku 2022 r. o kwotę 846 233,17 zł (z kwoty 1 897 325,30 zł na kwotę 2 743 558,47 zł). Następnie Aneksem nr 2 z dnia 15.11.2022 r. dokonano pomniejszenia wartość płatności kwot częściowych w roku 2022 r. o kwotę 380 000, 00 zł.

Reasumując ustalono, iż w wyniku zawartych Aneksów nr 1 i nr 2 do umowy nr ZP/23/WRI/2022 z dnia 07.07.2022 r. Zamawiający zwiększył przewidywaną maksymalną łączną wartość płatności kwot częściowych w roku 2022 r. o kwotę 466 233,17 zł, co stanowi około 24,5% wartości łącznej kwoty płatności częściowych przewidzianej na rok 2022.

Uwzględniając stan faktyczny w sprawie, dokonano oceny wprowadzonych zapisami poszczególnych Aneksów zmian w stosunku do zapisów zawartej pierwotnie Umowy w kontekście odpowiednich uregulowań ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 ze zm.).

Zgodnie z zapisami art. 454 ust. 1 ustawy PZP istotna zmiana zawartej umowy wymaga przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Zgodnie natomiast dyspozycją z art. 454 ust. 2 ustawy PZP:

zmiana umowy jest istotna, jeżeli powoduje, że charakter umowy zmienia się w sposób istotny w stosunku do pierwotnej umowy, w szczególności jeżeli zmiana:

1) wprowadza warunki, które gdyby zostały zastosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia, to wzięliby w nim udział lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęte zostałyby oferty innej treści;

- 2) narusza równowagę ekonomiczną stron umowy na korzyść wykonawcy, w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie;
- 3) w sposób znaczny rozszerza albo zmniejsza zakres świadczeń i zobowiązań wynikający z umowy;
- 4) polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia, nowym wykonawcą w przypadkach innych, niż wskazane w art. 455 ust. 1 pkt 2.

Skoro zatem w świetle przepisu art. 454 ust. 1 ustawy PZP niedopuszczalna jest zmiana istotna w rozumieniu art. 454 ust. 2 ustawy PZP, to *a contrario* dopuszczalne są wszelkie zmiany o charakterze nieistotnym a dokonując oceny takiej zmiany każdorazowo skutki dokonania określonej zmiany należy odnieść do podstawowych postanowień pierwotnej umowy.

Jak bowiem wskazuje doktryna (cyt.): „W ust. 1 komentowanego przepisu przesądzono, że istotna zmiana zawartej umowy wymaga przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Oznacza to dopuszczalność zmian umowy o charakterze nieistotnym (*argumentum a contrario*). Możliwość dokonywania zmian nieistotnych nie jest więc poddana rygorom analogicznym do rygorów dotyczących zmian istotnych umowy, a decyzja o ich wprowadzeniu do umów zawieranych na podstawie Prawa zamówień publicznych pozostawiona jest stronom umowy w granicach swobody kontraktowania wyrażonej w art. 353¹ k.c. Ustalenia, czy dana zmiana umowy ma charakter istotny, należy dokonywać w każdym przypadku indywidualnie, biorąc pod uwagę ust. 2 komentowanego przepisu. W ust. 2 zawarto przykładowy katalog zmian (użyto sformułowania „w szczególności”), które ustawodawca uznaje za istotne. Zmiana umowy jest istotna, jeżeli powoduje, że charakter umowy zmienia się w sposób istotny w stosunku do pierwotnej umowy, w szczególności jeżeli zmiana wprowadza warunki, które gdyby zostały zastosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia, to wzięliby lub mogliby wziąć w nim udział inni wykonawcy lub przyjęte zostałyby oferty innej treści, narusza równowagę ekonomiczną stron umowy na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie, w sposób znaczny rozszerza albo zmniejsza zakres świadczeń i zobowiązań wynikający z umowy lub polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia, nowym wykonawcą w przypadkach innych niż wskazane w art. 455 ust. 1 pkt 2 p.z.p. Precyzyjne kryteria uznania zmiany umowy za istotną, których implementację stanowi ust. 2 komentowanego przepisu, zawierają art. 72 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 89 ust. 4 dyrektywy 2014/25/UE, będące potwierdzeniem rozumienia istotności zmiany umowy prezentowanego na przestrzeni lat w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. Przykładowo w wyroku TS z 29.04.2004 r., C-496/99 *Komisja Wspólnot Europejskich v. CASSucchi di Frutta SpA*, EU:C:2004:236, podkreślono, że jeżeli „modyfikacja umowy jest tego typu, że gdyby była ona znana wykonawcom w postępowaniu przetargowym poprzedzającym udzielenie danego zamówienia, mogliby oni złożyć istotnie odmienne oferty, zmiana musi być uznana za tożsamą z udzieleniem nowego zamówienia. Wykazanie w każdym indywidualnym przypadku, że taka sytuacja nie ma miejsca, należy do zamawiającego, który chce dokonać takiej zmiany”. Podobnie w wyroku z 19.06.2008 r., C-454/06, *presstext Nachrichtenagentur v. Republik Österreich (Bund), APA-OTS Originaltext-Service GmbH i APA Austria Presse Agentur registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung*, EU:C:2008:351, TS wskazał, że „zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może zostać uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy brali udział w postępowaniu lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona. (...) Podobnie zmiana zamówienia może zostać uznana za istotną, jeśli modyfikuje ona równowagę ekonomiczną umowy na korzyść usługodawcy w sposób nieprzewidziany w warunkach pierwotnego zamówienia”. Stanowisko Trybunału Sprawiedliwości w przedmiocie stwierdzenia charakteru zmiany (istotna czy nieistotna) umowy zawieranej w trybie przepisów o zamówieniach publicznych odwołuje się do znaczenia danej zmiany umowy z punktu widzenia społeczno-gospodarczego charakteru zobowiązania. Konieczne jest dokonywanie oceny istotności zmiany umowy w odniesieniu do realiów danego przypadku, w szczególności zakresu, w jakim następuje zmiana warunków wykonania umowy, okoliczności stanowiących przyczynę zmiany umowy, wpływu zmiany umowy na pozycję wykonawcy w stosunku do pozycji zamawiającego, porównania sytuacji wykonawcy po zmianie warunków wykonania umowy w stosunku do sytuacji innych wykonawców biorących udział w postępowaniu, potencjalnego wpływu zmiany warunków wykonania zamówienia na zwiększenie zainteresowania zamówieniem u innych wykonawców (np. zmiana terminów płatności, parametrów przedmiotu zamówienia). Zakres oraz warunki takiej zmiany muszą być niezależne od osoby wykonawcy, tj. zmiana umowy zostałaby dokonana z każdym wykonawcą w takim samym zakresie oraz na tych samych zasadach. Dokonując oceny istotności zmiany umowy, należy w każdym przypadku uwzględniać konieczność zachowania podstawowych zasad procedur udzielania zamówień publicznych, tj. zasady uczciwej konkurencji, zasady równego traktowania wykonawców,

a także zasady przejrzystości. Przykładem istotnej zmiany umowy w stosunku do pierwotnej umowy może być zmiana polegająca na ustaleniu terminów płatności transz za wykonanie usługi przed wykonaniem danego zadania (de facto wprowadzenie płatności zaliczkowych) czy też na ustaleniu płatności częściowych w sytuacji, gdy zamawiający zawarł w pierwotnej umowie postanowienie o płatności po wykonaniu całego zamówienia na usługi. Można bowiem przyjąć, że takie zmiany prowadzą do zmiany równowagi ekonomicznej stron umowy na korzyść wykonawcy. Gdyby były znane na etapie postępowania, mogłyby też wpływać na rozszerzenie kręgu wykonawców zainteresowanych realizacją przedmiotowego zamówienia, prawdopodobnie umożliwiłyby wzięcie udziału wykonawcom, którzy do ich wykonania praktycznie nie musieliby angażować własnych środków finansowych.”¹

Uwzględniając przywołane przepisy ustawy PZP oraz stanowisko doktryny w omawianym zakresie należy stwierdzić, że zmianami istotnymi są takie modyfikacje, które znacząco odbiegają od pierwotnego zamówienia, co wskazuje na wolę ponownego negocjowania przez strony podstawowych ustaleń tego zamówienia. Z drugiej strony nie można z góry założyć, że zmiany danego rodzaju powinny być z automatu uznawane za zmiany istotne lub zmiany nieistotne, np. że zmiany zasad rozliczeń czy terminu wykonania zamówienia miałyby zawsze stanowić zmianę istotną a zmiany elementów umowy nie zaliczających się do elementów o charakterze *essentialia negotii* miałyby zawsze stanowić zmianę nieistotną.

A zatem dokonując oceny wprowadzonych zmian niezbędnym jest przeprowadzenie ich analizy w odniesieniu do realiów konkretnego przypadku, tj. zakresu w jakim ona nastąpiła, okoliczności stanowiących ich przyczynę, wpływu zmiany umowy na pozycję wykonawcy w stosunku do pozycji zamawiającego, porównania sytuacji wykonawcy po zmianie warunków wykonania umowy w stosunku do sytuacji innych wykonawców biorących udział w postępowaniu oraz potencjalnego wpływu zmiany warunków wykonania zamówienia na zwiększenie zainteresowania zamówieniem u innych wykonawców. Należy również uwzględnić konieczność zachowania podstawowych zasad procedur udzielania zamówień wynikających z zapisów art. 16 ustawy PZP zgodnie z którym zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców (pkt 1), przejrzysty (pkt 2) oraz proporcjonalny (pkt 3).

Przechodząc zatem do analizy tej konkretnej sprawy należy wskazać, iż Zamawiający jako autor umowy precyzującej zasady i warunki realizacji zamówienia publicznego, zobligowany był do przestrzegania ustawowych warunków dotyczących kształtowania postanowień umowy o zamówienie publiczne. Prawo zamówień publicznych ogranicza swobodę kształtowania i projektowania warunków realizacji zamówień po stronie zamawiających, wskazując zarówno katalog postanowień niedopuszczalnych, jak i katalog okoliczności, które zamawiający zobligowani są uwzględnić w projektowanych postanowieniach umownych. I tak zgodnie z zapisami art. 436 pkt 2 ustawy PZP umowa winna zawierać m.in. warunki zapłaty wynagrodzenia. We wzorze umowy zamawiający powinien szczegółowo określić warunki wypłaty wynagrodzenia, co oznacza, że z postanowień umowy powinno jednoznacznie wynikać, kiedy wykonawca będzie uprawniony do zapłaty wynagrodzenia oraz jakie będą warunki takiej wypłaty. W konsekwencji postanowienia umowy powinny określać mechanizmy i harmonogram ewentualnych płatności częściowych, zaliczek oraz warunki wypłaty, rozumiane jako określenie momentu uprawniającego do wystawienia faktury (np. odbiór przedmiotu umowy), oraz termin jej zapłaty.

W rozpatrywanej sprawie Zamawiający w ramach ustanowionych warunków zapłaty wynagrodzenia wprowadził do zapisów umowy mechanizm regulujący warunki płatności w postaci limitu łącznej kwoty płatności częściowych na rok 2022 przewidzianych dla poszczególnych części zamówienia. Co istotne Zamawiający wprowadzając na sztywno kwotowe ograniczenia w zakresie łącznej sumy płatności częściowych możliwych do wypłaty w roku 2022r. dla poszczególnych części zamówienia nie przewidział w zapisach dokumentacji prowadzonego postępowania żadnych okoliczności mogących mieć wpływ na możliwości dokonania zmian w tym zakresie. Tym samym należy uznać że w tym konkretnym przypadku określony zapisami dokumentacji przetargowej limit kwot częściowych przewidzianych do wypłaty w roku 2022r. dla poszczególnych części zamówienia objęty był ustaleniami w zakresie warunków zapłaty wynagrodzenia i jako taki w tym konkretnym przypadku stanowił element istotnych postanowień projektowanej umowy. Tym samym należy uznać, iż dokonane w konsekwencji zawartych Aneksów zmiany dotyczyły zakresu będącego częścią ustaleń dotyczących warunków zapłaty wynagrodzenia.

1. A. Gawrońska-Baran [w:] E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, A. Gawrońska-Baran, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2022, art. 454. (<https://sip.lex.pl/#/commentary/587871340/696866/gawronska-baran-andrzela-i-in-prawo-zamowien-publicznych-komentarz-aktualizowany?cm=URELATIONS> (dostęp: 2022-12-09 09:32)).

Jak ustalono w wyniku zawartych Aneksów Zamawiający zwiększył przewidywaną maksymalną łączną wartość płatności kwot częściowych w roku 2022 r. dla części nr 1 o około 7%, dla części nr 2 o około 24,5% oraz dla części nr 3 o około 103%. Wprowadzona zmiana bezsprzecznie nie dotyczyła zmiany zakresu świadczenia jak też zmiany wykonawcy. Tym samym uwzględniając zakres wprowadzonych zmian należy wskazać iż w warunkach rozpatrywanego przypadku bezsprzecznie nie zachodzą okoliczności wskazane dyspozycją art. 454 ust. 2 pkt 3 i pkt 4 ustawy PZP. Istotna w tym przypadku jest natomiast wartość zmian płatności kwot częściowych w roku 2022 r. dla poszczególnych części zamówienia w kontekście charakterystyki zmian istotnych określonych zapisami art. 454 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy PZP zgodnie z którymi zmiana jest istotna jeżeli wprowadza warunki, które gdyby zostały zastosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia, to wzięliby w nim udział lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęte zostałyby oferty innej treści albo gdy narusza równowagę ekonomiczną stron umowy na korzyść wykonawcy, w sposób nieprzewidywany w pierwotnej umowie.

Jak wskazano m.in. w wyroku TSUE z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-454/06 Presstext Nachrichtenagentur, w którym wskazano, że (cyt.): „(...) zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może zostać uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy brali udział w postępowaniu lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona. (...)”.² Zaprezentowane stanowisko znajduje także odzwierciedlenie w orzecznictwie krajowym. I tak np. Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 16 października 2015 r. wskazał iż (cyt.): „Za istotną należy bowiem uznać taką zmianę, która wprowadza warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówienia, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy zostali pierwotnie dopuszczeni, lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona, a nadto pozwoliłaby oferentom przedstawić znacząco odmienną ofertę.”³

O ile zmiany wysokości płatności kwot częściowych w roku 2022 r. przewidzianych dla części nr 1 oraz dla części nr 2 można uznać za zmiany, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień nie miałyby istotnego wpływu na potencjalny krąg wykonawców zainteresowanych udziałem w przedmiotowym postępowaniu lub na treść składanych, to zmian wysokości płatności kwot częściowych w roku 2022 r. przewidzianych dla części nr 3 za takie już uznać nie można. Wprowadzone zmiany zwiększyły bowiem możliwość rozliczenia przez wykonawcę wykonanych w roku 2022 r. robót budowlanych o 103% w stosunku do pierwotnie przewidywanej wartości, co mogło mieć wpływ zarówno na krąg wykonawców zainteresowanych udziałem w przedmiotowym postępowaniu w zakresie części nr 3 jak i na treść składanych dla tej części ofert. Bezsprzecznie bowiem możliwość wykonania większego zakresu robót, ich rozliczenia i co najistotniejsze uzyskania za wykonane roboty budowlane w danym roku zapłaty wpływa zarówno na krąg wykonawców zainteresowanych udziałem w postępowaniu jak i na treść składanych ofert. Każdy bowiem racjonalny wykonawca rozważający udział w postępowaniu uwzględnia wszystkie okoliczności potrzebne do oceny swoich własnych możliwości w tym m.in. zakres robót, termin ich wykonania, zasoby organizacyjne, środki finansowe którymi dysponuje oraz zasady i terminy w których otrzyma wynagrodzenie za wykonane prace.

Wprowadzenie zmiany, które gdyby zostały zastosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia, mogły mieć wpływ na decyzję wykonawców, to wzięliby w nim udział lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęte zostałyby oferty innej treści. Wprowadzone zmiany naruszyły równowagę ekonomiczną stron umowy na korzyść wykonawcy, w sposób nieprzewidywany w pierwotnej umowie. Jednocześnie w rozpatrywanej sprawie nie zaszła żadna z okoliczności, o których mowa w art. 455 ustawy PZP.

Reasumując poprzez zawarcie Aneksu nr 1 z dnia 7.07.2022 r. oraz Aneksu nr 3 z dnia 15.11.2022 r. do umowy ZP/22/WRI/2022 z dnia 7.07.2022r. zwiększających przewidywane dla części nr 3 kwoty częściowych płatności w roku 2022 r. łącznie o kwotę 1 015 240,30 zł tj. o 103% wartości kwoty płatności częściowych przewidzianej na rok 2022 dla tej części Zamawiający naruszył zapisy art. 454 ust. 1 w związku z art. 454 ust. 2 i art. 16 ustawy PZP.

Ocena postępowania: z istotnymi zastrzeżeniami.

2. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 19.06.2008 r. w sprawie C-454/06 Presstext Nachrichten-agentur GmbH przeciwko Republice Austrii (Bund), APA-OTS Origin-altext-Service GmbH, APA AUSTRIA PRESSE AGENTUR registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung, Zb. Orz 2008, s. 8.

3. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16.10.2015r., sygn.. akt VIII SA/Wa 210/15.

Zespół Kontrolujący:
Agnieszka Michaluk
/zaakceptowano elektronicznie/

.....
(podpis kierownika zespołu kontrolującego)

Wrocław, dnia 2 stycznia 2023 r.

Anna Dźoń
/nieobecność usprawiedliwiona /

.....
(podpis członka zespołu kontrolującego)

Wrocław, dnia 2 stycznia 2023 r.

3. Stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń.

W związku z wniesieniem przez Beneficjenta w dniu 28.12.2022r., pismem WRI.042.1.2022 z dnia 28.12.2022r., Zastrzeżeń do Informacji pokontrolnej z dnia 15.12.2022 r. [dalej Zastrzeżenia], poniżej dokonano analizy podniesionej w złożonych Zastrzeżeniach argumentacji w zakresie dotyczącym stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy PZP (punkt 2.1 Informacji pokontrolnej). Stan faktyczny sprawy pozostaje bezsporny. Zamawiający nie podważył ustaleń w tym zakresie jak też nie przedstawił żadnej nowej dokumentacji mającej znaczenie dla rozpatrywanej sprawy.

Przechodząc zatem do szczegółowej analizy przedstawionej argumentacji mającej potwierdzić, zdaniem Zamawiającego, zgodność dokonanej zmiany w zakresie zwiększenia wartości kwoty płatności częściowych przewidzianej na rok 2022 dla części nr 3 z obowiązującymi przepisami ustawy PZP wskazać należy co następuje.

Zamawiający przywołując w złożonych Zastrzeżeniach, jako podstawę prawną dokonanych zmian, zapisy art. 455 ust. 1 pkt 4 oraz art. 455 ust. 2 ustawy PZP i jednocześnie oceniając te zmiany jako zmiany o charakterze nieistotnym posłużył się de facto argumentacją która, w świetle obowiązujących przepisów ustawy PZP, jest zupełnie nietrafiona, nielogiczna i nie może się ostać. Należy bowiem zauważyć, iż zgodnie z zapisami art. 454 ust. 1 ustawy PZP istotna zmiana zawartej umowy wymaga przeprowadzenia nowego postępowania udzielenie zamówienia. Skoro w świetle przepisu art. 454 ust. 1 ustawy PZP niedopuszczalna jest zmiana istotna (w rozumieniu art. 454 ust. 2 ustawy PZP), to *a contrario* dopuszczalne są wszelkie zmiany o charakterze nieistotnym. W przypadku, gdy zmiana zostanie uznana za zmianę nieistotną, z punktu widzenia przepisów ustawy PZP, żadne inne warunki nie muszą być spełnione. Pamiętać jedynie należy, iż dokonując oceny zmiany (z punktu widzenia jej istotności) każdorazowo jej skutki należy odnieść do podstawowych postanowień pierwotnej umowy. Tymczasem przesłanki określone zapisami art. 455 ustawy PZP dopuszczają możliwość dokonania istotnej zmiany umowy i mają charakter wyjątku od zasady określonej w zapisach art. 454 ust. 1 ustawy PZP. Tak więc zmiana będąca przedmiotem sporu nie mogła być dokonana w oparciu o wskazane przez Zamawiającego zapisy art. 455 ust. 1 pkt 4 oraz art. 455 ust. 2 ustawy PZP i jednocześnie stanowić zmianę o charakterze nieistotnym. Argumentacja Zamawiającego jest więc wewnętrznie sprzeczna.

Podobnie niezrozumiałym jest podniesiony w złożonych Zastrzeżeniach fakt braku wpływu zapytań do treści SWZ oraz uzasadnienie tej argumentacji. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Zaniechanie wykonawców ze skorzystania z przysługujących im uprawnień i wystąpienie bezsprzecznego faktu, iż w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia nie wpłynęły pytania w zakresie będącym przedmiotem niniejszej analizy nie może potwierdzać poprawności działań Zamawiającego podjętych już po udzieleniu zamówienia. Zamawiający jako gospodarz prowadzonego postępowania kreuje szeroko rozumiane warunki zamówienia. Jego obowiązkiem jest zapewnić, żeby podany przez niego zestaw informacji i wymagań był jasny i zrozumiały w taki sam sposób dla wszystkich wykonawców. W rozpatrywanej sprawie Zamawiający taką konkretną informację dotyczącą kwoty płatności częściowych przewidzianej do rozliczenia na rok 2022 dla części 3 podał. Potencjalni wykonawcy uwzględnili tę okoliczność w ramach konstrukcji swoich ofert czy też w ramach dokonywanej oceny swoich możliwości finansowych w kontekście ewentualnego udziału w prowadzonym postępowaniu. Istotą sprawy pozostaje natomiast fakt, iż Zamawiający po rozstrzygnięciu postępowania dokonał zmiany zwiększając możliwość rozliczenia robót w roku 2022 w zakresie części 3 w sposób istotny (o 103% więcej w stosunku do pierwotnie wskazanych kwot).

Dokonując zatem analizy tej konkretnej sprawy z punktu widzenia oceny wprowadzonych zmian oraz ich ewentualnego wpływu na wynik postępowania przyjęto za punkt wyjścia nie budzącą żadnych wątpliwości regułę, że swoboda zmiany umowy o zamówienie publiczne np. w drodze ustalonego przez strony umowy consensu została wyłączona ustawowo, nie tylko z uwagi na potrzebę zaostreżenia wymogu realnego wykonania zobowiązania, lecz także ze względu na nadrzędne zasady równości, uczciwej konkurencji i przejrzystości, obowiązujące przy udzielaniu zamówień publicznych. Warunki umowy finalnej stanowią bowiem podstawowy element szerzej pojętych warunków zamówienia, które wykonawca ubiegający się o zamówienie uwzględnia przy ocenie ryzyka transakcyjnego. Rzutuż one zatem bezpośrednio na stopień zainteresowania zamówieniem, a także na treść propozycji ofertowych. Powinny więc być stabilne. Ostatecznie ukształtowane warunki umowy finalnej stanowią wynik przetargu albo innej procedury ofertowo-porównawczej. Ich późniejsza zmiana może prowadzić do obejścia tego wyniku ze szkodą dla fundamentalnych zasad postępowania, jeśli z góry stworzy się możliwość uprzywilejowania indywidualnego konkurenta, dostępną informacyjnie już w fazie składania ofert. Każdy zatem konkurent, który może realnie liczyć na dogodną korektę umowy po jej zawarciu, uzyskuje niedozwoloną przewagę nad pozostałymi, nie wspominając o naruszeniu wymogu przejrzystości postępowania łączącego się z jego przewidywalnością.⁴

Treść umów w sprawie zamówienia publicznego nie może być zatem swobodnie zmieniana przez strony. Zostaje ona bowiem zawarta przez działającego w interesie publicznym zamawiającego z wykonawcą wybranym zgodnie z przepisami ustawy PZP po przeprowadzeniu sformalizowanego postępowania o udzielenie zamówienia (art. 7 pkt 18 oraz pkt 29 ustawy PZP), którym rządzą zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców (art. 16 pkt 1 ustawy PZP). Zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego muszą być zatem poddane stosownym ograniczeniom. Przy każdej zmianie warunków realizacji umowy (w tym także ustalonych pierwotnie zasad związanych z rozliczaniem umowy) Zamawiający powinien każdorazowo rozważyć co zrobiliby potencjalni wykonawcy, gdyby na etapie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia uzyskali konkretne informacje o zasadach dokonania zmian zapisów umowy lub też czy w wyniku wprowadzanych zmian w postępowaniu o udzielenie zamówienia ten krąg zainteresowanych wykonawców potencjalnie mógłby być inny.

Przywołana w złożonych Zastrzeżeniach chronologia zdarzeń i okoliczności czy też motywy, które kierowały Zamawiającym nie mogą, w związku z zapisami dokumentacji przetargowej oraz przepisami ustawy PZP, stanowić uzasadnienia dla poprawności podjętych przez Niego działań w zakresie będącym przedmiotem przeprowadzonej analizy. Jak bowiem wskazano w treści pkt 2.1 Informacji pokontrolnej wprowadzona przez Zamawiającego zmiana, ze względu na pierwotnie określone w dokumentacji przetargowej warunki rozliczeń, bezsprzecznie nosi charakter zmiany istotnej. Argumentacja Zamawiającego mająca uzasadnić nieistotność zmiany ze względu na fakt, że w przypadku niewykonania zakładanych zakresów robót nie przewidywano sankcji w postaci kar umownych, w warunkach stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy, jest kuriozalna. Na wykonawcę nie nałożono bowiem nowych obowiązków np. w postaci konieczności wykonania zwiększonego zakresu prac w określonym terminie. Wykonawcy umożliwiono natomiast rozliczenie w roku 2022 większego zakresu robót i uzyskanie adekwatnego do wykonanego zakresu robót wynagrodzenia większego o ponad 100% w stosunku do pierwotnie przewidzianego zapisami dokumentacji przetargowej.

O nieistotności wprowadzonych zmian można mówić w sytuacji w której każdy z potencjalnych wykonawców zachowałby się tak samo ze względu na jasne i przejrzyste zapisy dokumentacji przetargowej regulujące zasady wprowadzania zmian lub jeżeli krąg potencjalny wykonawców, ze względu na nieistotny zakres wprowadzanych korekt zapisów umowy nie uległby zmianie. W warunkach rozpatrywanej sprawy nie sposób bezsprzecznie wykluczyć wpływu dokonanej zmiany na ewentualny krąg wykonawców zainteresowanych postępowaniem. Każdy bowiem racjonalny wykonawca przygotowując ofertę, oceniając swoje możliwości finansowe i konstruując budżet dla wykonania zamówienia w pierwszej kolejności bierze pod uwagę swoje możliwości finansowe oraz obowiązujące w ramach udzielanego zamówienia zasady płatności i rozliczeń. Im większa możliwość wcześniejszego rozliczenia wykonanych robót i uzyskania wynagrodzenia, tym mniejsze zasoby finansowe niezbędne do kredytowania wykonywanych robót.

Ponadto jak słusznie zauważył Zamawiający w złożonych Zastrzeżeniach możliwość wykonania i rozliczenia większego zakresu świadczenia w obecnych realiach może spowodować zmniejszenie wydatków materiałowych i wartości robocizny wykonawcy, co stawia go (po dokonanej zmianie) w uprzywilejowanej sytuacji względem

4. Tak też R. Szostak, Umowy o zamówienia publiczne w zarysie. Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2018, s. 195.

kręgu potencjalnych wykonawców mogących uczestniczyć w postępowaniu na zasadach obowiązujących w pierwotnie przygotowanej dokumentacji przetargowej (w zakresie będącym przedmiotem sporu).

Uwzględniając zatem wszystkie okoliczności faktyczne i prawne nie sposób przyjąć stanowiska Zamawiającego zaprezentowanego w złożonych Zastrzeżeniach, że w rozpatrywanej sprawie nie doszło do naruszenia przepisów ustawy PZP. Poprzez swoje działanie Zamawiający doprowadził do naruszenia zapisów art. 454 ust. 1 w związku z art. 454 ust. 2 a w konsekwencji do naruszenia podstawowych zasad udzielania zamówień zawartych w zapisach art. 16 ustawy PZP.

Odnosząc się na koniec do ogólnego stwierdzenia, iż skutek działań Zamawiającego nie doprowadził do potencjalnego naruszenia budżetu Unii Europejskiej raz jeszcze podkreślić należy, że nie sposób bezwzględnie wykluczyć potencjalnego negatywnego wpływu podjętych działań na krąg potencjalnych wykonawców co samo w sobie już jest przesłanką do stwierdzenia możliwości wystąpienia potencjalnej szkody. Jak bowiem wskazano m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25.02.2022r.⁵ (cyt.): „(...) Aby mówić o nieprawidłowości, konieczne jest naruszenie prawa i musi być spełniona obowiązkowa przesłanka w postaci szkody wyrządzonej budżetowi Unii Europejskiej. Szkodą w interesach finansowych UE jest finansowanie z funduszy unijnych nieuzasadnionego wydatku, z kolei nieuzasadniony wydatek to taki, który został poniesiony z naruszeniem podstawowych zasad prawa wspólnotowego, w tym zasad prawa zamówień publicznych (zob. wyrok NSA z 2 września 2015 r. sygn. akt II GSK 1653/14). Brak wykazania szkody dla budżetu UE wyklucza możliwość uznania, że zaszła nieprawidłowość przy wydatkowaniu środków europejskich. Tak stosowana definicja określona w art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013, wskazuje na to, że nieprawidłowość można rozróżnić na taką, która przynosi rzeczywistą (mierzalną) szkodę oraz taką, której skutki finansowe dla budżetu są trudne do oszacowania (szkoda potencjalna). Ze swej istoty szkoda potencjalna to taka, która mogłaby wystąpić, jest niemierzalna. Z tego powodu nie można wymagać od instytucji zarządzającej, aby poddawała ocenie rozmiary i skutki naruszenia przepisów w zakresie realizacji program operacyjnego dla finansów UE. Podkreślić należy, że szkoda nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało zagrożenie, że szkoda powstanie (zob. wyrok NSA z 19 marca 2014 r., sygn. akt II GSK 51/13). Faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego w budżecie UE nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania działania jako nieprawidłowość, wystarczy sama potencjalna możliwość jego wystąpienia. Szkoda potencjalna jest szkodą szczególnego rodzaju, jest to szkoda, na którą budżet UE jest narażony, lecz której faktycznie może nie ponieść. Takie ujęcie szkody wynika z aksjologicznego założenia ustawodawcy, że beneficjent, który otrzymuje bezzwrotną pomoc finansową powinien środki te wydatkować w zgodzie z przepisami prawa. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) przyjmuje się, że w przypadku naruszenia procedur wydatkowania środków z UE szkoda powstaje już w momencie, gdy beneficjent otrzymujący dofinansowanie realizuje projekt niezgodnie z prawem. Zdaniem TSUE, nawet nieprawidłowości, które nie wywołują konkretnych skutków finansowych mogą uzasadniać zastosowanie korekty finansowej, ponieważ mogą one poważnie wpłynąć na interesy finansowe Unii oraz na poszanowanie prawa wspólnotowego (tak wyroki Trybunału: z 15 września 2005 r., sygn. akt C 199/03; z 21 grudnia 2011 r., sygn. akt C 465/10). Sądy administracyjne, odwołując się do ww. wyroków podkreślają, że nie jest koniecznym wystąpienie rzeczywistego uszczerbku finansowego do przyjęcia, iż doszło do istotnego - skutkującego nałożeniem korekty finansowej - naruszenia przepisów regulujących dofinansowanie projektu. Wystarczającą przesłanką do nałożenia korekty, a następnie żądania zwrotu dofinansowania jest wykazanie naruszenia prawa zamówień publicznych, które mogło doprowadzić do uszczuplenia środków unijnych.”

Po dokonaniu ponownej analizy stanu faktycznego w sprawie oraz szczegółowej analizie podniesionej w złożonych Zastrzeżeniach argumentacji Zamawiającego stwierdzić należy, iż nie przedstawiono żadnych okoliczności faktycznych i prawnych, które skutkowałyby koniecznością zmiany ustaleń zawartych w Informacji pokontrolnej. Mając na uwadze powyższe Zastrzeżenia Zamawiającego odrzucono w całości.

Tym samym zapisy Informacji pokontrolnej nie zostały zmienione.

4. Informacja o nałożonych korektach finansowych/dokonanych pomniejszeniach wartości wydatków kwalifikowalnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych.

5. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25.02.2022r., sygn. akt I GSK 1226/21.

4.1. Zamówienie pn.: „Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie”. Numer referencyjny: ZP.17.2022

Część nr 1: „Termomodernizacja budynku PSP nr 4 w Strzelinie wraz z montażem zewnętrznej windy dla osób niepełnosprawnych”.

Część nr 2: „Termomodernizacja budynków PSP nr 5 w Strzelinie”.

Część nr 3: „Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie”.

Na podstawie zapisów art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431 ze zm.), [zwaney dalej ustawą wdrożeniową] nieprawidłowością indywidualną jest nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 36 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s.320, z późn. zm.) [zwaney dalej Rozporządzeniem 1303/2013].

Zgodnie z zapisami ww. art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013 nieprawidłowość oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczące stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

Zatem, aby można mówić o nieprawidłowości muszą zostać spełnione kumulatywnie trzy przesłanki, tj.: po pierwsze naruszenie prawa, po drugie działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego oraz po trzecie szkoda w budżecie ogólnym Unii Europejskiej. W trakcie przeprowadzanej kontroli zbadano, czy w analizowanym stanie faktycznym doszło do kumulatywnego ich spełnienia, tj. czy doszło do kumulatywnego spełnienia wszystkich trzech przesłanek wystąpienia nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013.

W zakresie pierwszej z przesłanek wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej po gruntownym zbadaniu sprawy należy bezspornie uznać za udowodnione, iż Zamawiający naruszył zapisy art. 454 ust. 1 w związku z art. 454 ust. 2 i art. 16 ustawy PZP (pkt 2.1. Informacji pokontrolnej).

Drugim elementem pojęcia nieprawidłowości jest działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego. Zgodnie z art. 2 pkt 37 Rozporządzenia 1303/2013 przez podmiot gospodarczy rozumie się każdą osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z EFSI, z wyjątkiem państwa członkowskiego wykonującego swoje uprawnienia władzy publicznej. Bezspornie Zamawiający spełnia także i tę przesłankę. Ponadto działanie Zamawiającego w zakresie wskazanym w pkt 2.1 Informacji pokontrolnej zostało bezspornie wykazane.

Przechodząc do analizy trzeciej przesłanki w ramach tej konkretnej sprawy w pierwszej kolejności należy podkreślić, iż pojęcie szkody dla budżetu UE jest istotnym elementem w trakcie rozpatrywania przesłanek wystąpienia nieprawidłowości.

Powyższe stwierdzenie znajduje swoje potwierdzenia w judykaturze zarówno krajowej, jak i europejskiej. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE) w wyroku z 14 lipca 2016 C-406/14 Wrocław – miasto na prawach powiatu przeciwko Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju stwierdził⁶: „Niemniej jednak z definicji zawartej w art. 2 pkt 7 owego rozporządzenia wynika, że naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby powodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (...). W konsekwencji należy stwierdzić, że uchybienie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie to miało wpływ na budżet odnośnie funduszu”.

6. Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 14 lipca 2016 r., C-406/14 - Wrocław – Miasto na prawach powiatu przeciwko Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju.

Sentencja ta, w związku z przywołaną powyżej definicją nieprawidłowości określoną w art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013, pozostaje aktualna również na gruncie rozpatrywanej sprawy, gdyż definicja ta została powtórzona i uzupełniona o „naruszenie przepisu prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego”. Wobec tego, wyroki TSUE dotyczące przepisów rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210z 31.07.2006, s. 25, z późn. zm.) i ich konkluzje znajdują zastosowanie do nowych regulacji, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Tak więc w sytuacji wystąpienia naruszenia przepisów ustawy PZP niezbędna jest ocena ryzyka, na jakie budżet UE w wyniku stwierdzonego uchybienia został narażony. Zgodnie z przywołanym wyrokiem TSUE 2016 C-406/14 należy badać każdy przypadek indywidualnie, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności każdej sprawy istotne z punktu widzenia jednego z trzech wskazanych kryteriów.

Powyższe potwierdza także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12.12.2014 r.⁷: zgodnie z którym: *„Warunkiem nałożenia korekty i wydania decyzji o zwrocie środków jest wykazanie związku przyczynowego między stwierdzonym naruszeniem prawa, a rzeczywistą lub potencjalną szkodą w budżecie UE. Konieczne jest zatem przeprowadzenie takiej operacji myślowej, w której zaprezentowane zostanie logiczne następstwo zdarzeń zapoczątkowanych naruszeniem prawa, a zakończonych finansowaniem lub możliwością finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu UE. Tylko w takiej sytuacji można mówić o „nieprawidłowości” w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006 (....)”*.

Również WSA we Wrocławiu, w swoim orzecznictwie zgodny jest co do kwestii, iż faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego w budżecie ogólnym Unii Europejskiej nie jest przesłanką konieczną do zakwalifikowania danego działania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem potencjalna możliwość jego wystąpienia. W wyroku z dnia 19.02.2015 r.⁸ WSA we Wrocławiu stwierdził: *„Jeśli idzie o szkodę w budżecie ogólnym UE, Sąd podkreśla, że może to być nie tylko szkoda rzeczywista, ale i potencjalna, o którą chodzi w rozpatrywanej sprawie, wbrew sugestiom zawartym w skardze, że w istocie może chodzić tylko o szkodę rzeczywistą, a taka nie wystąpiła.”*

Zgodnie natomiast z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2017 r.⁹ *„W świetle dotychczas przedstawionych uwag stwierdzić należy - zwłaszcza gdy ponownie odwołać się do treści art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 definiującego pojęcie "nieprawidłowości" – że naruszenie prawa unijnego lub krajowego skutkujące szkodą dla budżetu UE wiąże się z wydatkową stroną tego budżetu, a mianowicie ze sfinansowaniem lub ryzykiem sfinansowania nieuzasadnionego wydatku. W sytuacji więc, gdy z punktu widzenia przywołanego przepisu istota nieprawidłowości, o której w nim mowa, wiąże się z bezprawnym działaniem lub zaniechaniem skutkującym naruszeniem norm prawa unijnego lub krajowego, to za oczywiste uznać należy, że obowiązkiem organu krajowego jest (powinno być) skonfrontowanie wskazanego działania lub zaniechania z punktu widzenia jego zgodności z konkretnym wzorcem zachowania w celu ustalenia, czy doszło do jego naruszenia, a następnie, w razie ustalenia i potwierdzenia tego naruszenia, zastosowanie odpowiedniej normy konsekwencyjnej. W związku z tym również, że na gruncie przywołanego przepisu, prawodawca unijny operuje pojęciem "działania lub zaniechania powodującego lub mogącego spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego", nie może budzić wątpliwości, że szkoda o której mowa w tym przepisie, nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało ryzyko, czy też zagrożenie, że szkoda ta powstanie (por. wyrok NSA z dnia 19 marca 2013 r., sygn. akt II GSK 51/13). Tym samym, odstąpić od nałożenia korekty organ orzekający może wyłącznie w przypadku, jeżeli naruszenie prawa, w tym naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych, miało wyłącznie charakter formalny i nie mogło mieć wpływu na powstanie rzeczywistej czy też potencjalnej szkody, ani też na jej wysokość (por. wyrok NSA z dnia 25 kwietnia 2014 r., sygn. akt II GSK 173/13).*

Warunkiem nałożenia korekty jest więc wykazanie związku przyczynowego między stwierdzonym naruszeniem prawa, a rzeczywistą lub potencjalną szkodą w budżecie UE. Konieczne jest zatem przeprowadzenie takiej operacji

7. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 grudnia 2014 r., sygn. akt II GSK 1467/13.

8. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. akt III SA/Wr 853/14.

9. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt. II GSK 1722/15.

myślowej, w której zaprezentowane zostanie logiczne następstwo zdarzeń zapoczątkowanych naruszeniem prawa, a zakończonych możliwością finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu UE.

Przechodząc zatem do analizy możliwości wystąpienia szkody w budżecie Unii Europejskiej w kontekście wykrytego naruszenia art. 454 ust. 1 w związku z art. 454 ust. 2 i art. 16 ustawy PZP należy wskazać co następuje.

W przedmiotowym postępowaniu doszło do naruszenia zasady uczciwej konkurencji oraz przejrzystości prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia. Informacja o możliwym dopuszczeniu na etapie realizacji zamówienia zmian w zakresie częściowych płatności w 2022 r. mogła mieć wpływ na krąg wykonawców zainteresowanych udziałem w prowadzonym postępowaniu w zakresie części nr 3. Nie bez znaczenia dla wykonawców pozostaje bowiem informacja o możliwości faktycznego rozliczenia robót i uzyskania zapłaty w określonej wysokości w danym roku, szczególnie jeżeli na etapie prowadzonego postępowania jest ona wskazana na sztywno. Zmiana w tym zakresie polegająca na podwojeniu kwoty możliwej do rozliczenia w danym bezsprzecznie mogła mieć wpływ na oferty jak i na krąg wykonawców chociażby ze względu na ich możliwości finansowe, potencjał techniczny czy organizacyjny itp.

W tym miejscu podkreślić należy, że nieprawidłowość indywidualna ma miejsce w sytuacji, gdy wskutek naruszenia procedur doszło do powstania szkody lub mogłoby dojść do jej powstania w budżecie ogólnym UE. Możliwość powstania szkody należy rozumieć jako możliwość uszczuplenia środków unijnych. Dla uznania zatem, że doszło do powstania nieprawidłowości w rozumieniu wskazanego powyżej art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013 wystarczy ustalenie, że wskutek naruszenia procedur obowiązujących przy wydatkowaniu środków unijnych powstała hipotetyczna możliwość powstania szkody w budżecie ogólnym UE. Podkreślenia wymaga w tym miejscu, iż wskazany powyżej art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013 nie zawiera definicji szkody. Zawiera natomiast definicję nieprawidłowości, w której możliwość wystąpienia szkodliwego wpływu na budżet UE poprzez obciążenie tegoż Budżetu nieuzasadnionym wydatkiem jest jednym z jej elementów.

Szkodą w interesach finansowych Unii Europejskiej jest więc finansowanie z funduszy unijnych nieuzasadnionego wydatku, a nieuzasadniony wydatek to taki, który poniesiony został z naruszeniem podstawowych zasad prawa unijnego lub krajowego, w tym zasad określonych w ustawie PZP. Dla wystąpienia potencjalnej szkody wystarczy zatem stwierdzenie możliwości jej wystąpienia nie zaś jej wykazanie.

Dokonując analizy tego konkretnego stanu faktycznego sprawy w kontekście wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej nie bez znaczenia jest także, że szczególna interpretacja postanowień wskazanego powyżej rozporządzenia jest uzasadniona podkreślaną w orzecnictwie europejskim zasadą, że Unia co do zasady zmierza do finansowania z funduszy strukturalnych i funduszy spójności jedynie działań podejmowanych w całkowitej zgodności z prawem Unii (por. wyrok TS z 21 grudnia 2011 r. w sprawie C - 465/10, *Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre*).

Należy w tym miejscu podkreślić, iż dla wystąpienia ryzyka zaistnienia potencjalnej szkody wystarczy tylko samo uprawdopodobnienie, że wydatek został poniesiony z naruszeniem prawa. Powyższe potwierdza pogląd wyrażony w orzecnictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w wyroku z dnia 15.09.2005 r. w sprawie C-199/03 *Irlandia przeciwko Komisji*, Zb. Orz. s. I/8027, orzekł, że (cyt.): „(...) *nawet takie nieprawidłowości, które nie mają szczególnego wpływu finansowego i nie prowadzą do żadnych nienależnych wypłat lub nadpłat ze strony Wspólnoty, mogą poważnie szkodzić interesom finansowym UE i z tego względu uzasadniają zastosowanie korekt finansowych*”.

Reasumując, należy stwierdzić, że ww. zaniechanie Zamawiającego mogło doprowadzić do szkody potencjalnej w budżecie UE. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż w tym wypadku wystąpiły wskazane trzy przesłanki wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej tj. po pierwsze naruszenie prawa, po drugie zaniechanie Zamawiającego i po trzecie możliwość wywołania szkodliwego wpływu w budżecie środków europejskich.

Dokonując wieloaspektowej analizy, należy stwierdzić, iż wykryte naruszenie zapisów zapisy art. 454 ust. 1 w związku z art. 454 ust. 2 i art. 16 ustawy PZP spełnia definicję nieprawidłowości z art. 2 pkt 36 *Rozporządzenia ogólnego*.

Stwierdzenie nieprawidłowości indywidualnych powoduje zgodnie z zapisami art. 24 ust. 1 ustawy wdrożeniowej powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję, którą w przypadku regionalnego programu operacyjnego jest zarząd województwa (art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej), odpowiednich działań, o których mowa w ust. 9 ww. artykułu. Zgodnie z tymi zapisami, w przypadku stwierdzenia wystąpienia

nieprawidłowości indywidualnej przed zatwierdzeniem wniosku o płatność, instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo (art. 24 ust. 9 pkt 1 ustawy wdrożeniowej). Natomiast w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej w uprzednio zatwierdzonym wniosku o płatność właściwa instytucja nakłada korektę finansową (art. 24 ust. 9 pkt 2 ustawy wdrożeniowej).

Zgodnie z zapisami art. 24 ust. 6 ustawy wdrożeniowej wartość korekty finansowej, o której mowa w ust. 5, albo wartość wydatków poniesionych nieprawidłowo, stanowiąca pomniejszenie, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, mogą zostać obniżone, jeżeli Komisja Europejska określi możliwość obniżania tych wartości.

W tym celu Minister Rozwoju wydał Rozporządzenie z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzieleniem zamówienia (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 2179) - zwane dalej *Rozporządzeniem*.

Zgodnie z zapisami § 2 ust. 2 ww. *Rozporządzenia*, wartość pomniejszenia związanego z nieprawidłowością indywidualną stwierdzoną w danym zamówieniu jest równa kwocie wydatków kwalifikowalnych, poniesionych w ramach tego zamówienia.

Jeżeli jednak anulowanie całości współfinansowania UE lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach zamówienia jest niewspółmierne do charakteru i wagi nieprawidłowości indywidualnej wartość pomniejszenia może zostać obniżona (§ 3 ust. 1 *Rozporządzenia*). W przypadku gdy skutki finansowe stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej są pośrednie, rozproszone, trudne do oszacowania lub gdy nieprawidłowość indywidualna mogłaby zniechęcić potencjalnych wykonawców do złożenia oferty, wartość pomniejszenia może zostać obniżona, zgodnie ze wzorem określonym w § 5 ust. 1 pkt 2 ww. *Rozporządzenia* z uwzględnieniem odpowiedniej stawki procentowej stosowanej przy obniżeniu wartości pomniejszeń dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości.

Stawki procentowe stosowane przy obniżaniu wartości pomniejszeń, przypisane do odpowiednich kategorii nieprawidłowości indywidualnych określono w Załączniku do *Rozporządzenia*. Zatem obniżenie wartości pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych przy zastosowaniu odpowiedniej stawki procentowej następuje co do zasady w mniejszym rozmiarze, niż miałoby to miejsce w przypadku stosowania ogólnych zasad kwalifikowalności wydatków – za wydatek w całości niekwalifikowany należałoby uznać całą kwotę wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach przeprowadzonego zamówienia, w którym stwierdzono nieprawidłowość indywidualną.

W przedmiotowej sprawie należy stwierdzić, iż anulowanie całości wydatków kwalifikowalnych, poniesionych w ramach zamówienia opisanego w pkt. 2.1 Informacji pokontrolnej jest niewspółmierne do charakteru i wagi stwierdzonych nieprawidłowości indywidualnych, a skutki finansowe tych nieprawidłowości są pośrednie, rozproszone oraz trudne do oszacowania.

W związku z powyższym, spełniona została przesłanka do obniżenia wartości pomniejszenia związanego ze stwierdzonymi w przedmiotowym zamówieniu nieprawidłowościami indywidualnymi przy zastosowaniu odpowiednich stawek procentowych wynikających z zapisów *Rozporządzenia*.

Stwierdzona w ramach przeprowadzonej kontroli nieprawidłowość indywidualna, polegająca na modyfikacji elementów zamówienia określonych w specyfikacji warunków zamówienia niezgodnie z właściwymi przepisami krajowymi została wskazana wprost w Załączniku do *Rozporządzenia* w ramach kategorii nieprawidłowości indywidualnej, pn.: „*Modyfikacje elementów zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia niezgodne z przepisami dyrektyw: dyrektywy 2014/23/UE, dyrektywy 2014/24/UE, dyrektywy 2014/25/UE oraz właściwych przepisów krajowych*” (pkt 23) i przewiduje stawkę procentową w wysokości 25 %.

W związku z powyższym, obniżenie wartości pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych związanych z realizacją zamówienia pn.: „*Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie*” w zakresie Części nr 3: „*Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie*” winno nastąpić przy zastosowaniu 25% stawki pomniejszenia.

Tym samym należy stwierdzić, że wskazana w treści niniejszej Informacji pokontrolnej nieprawidłowość indywidualna skutkują pomniejszeniem wydatków kwalifikowanych związanych z realizacją zamówienia pn.: „*Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie*” w zakresie Części nr 3:

„Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie” o 25 % faktycznych wydatków kwalifikowanych wynikających z realizacji umowy ZP/22/WRI/2022 z dnia 07.07.2022 r. w zakresie części 3 o wartości wynoszącej 3 278 743,20 zł.

5. Wynik kontroli.

Z istotnymi zastrzeżeniami.

6. Zalecenia pokontrolne.

Stwierdzona nieprawidłowość indywidualna pomniejsza wydatki kwalifikowane związane z realizacją zamówienia pn.: „Kompleksowa termomodernizacja budynków szkolnych w Strzelinie” w zakresie Części nr 3: „Termomodernizacja budynku Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzelinie” o 25 % faktycznych wydatków kwalifikowanych wynikających z realizacji umowy ZP/22/WRI/2022 z dnia 07.07.2022 r. w zakresie części 3 o wartości wynoszącej 3 278 743,20 zł.

Przygotowując wniosek o płatność i wprowadzając do SL2014 kwotę wydatków kwalifikowalnych, odpowiadającą fakturze (lub innemu dokumentowi księgowemu o równoważnej wartości dowodowej), wykazanej w Zestawieniu dokumentów i dotyczącej stwierdzonej w przedmiotowej Informacji pokontrolnej nieprawidłowości, Beneficjent zobowiązany jest do pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo.

7. Informację pokontrolną sporządzono w dwóch egzemplarzach, po jednym dla kontrolującego i kontrolowanego. Dane osobowe zawarte w niniejszej Informacji pokontrolnej są chronione na podstawie ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781) oraz ustawy z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r., poz. 1233).

8. Lista załączników.

Lp.	Nazwa załącznika	sztuk
1.	Deklaracje bezstronności	2
2.	Lista sprawdzająca	2
3.	Dokumentacja przetargowa	1 Tom

Zespół Kontrolujący:

Agnieszka Michaluk

/zaakceptowano elektronicznie/

.....
(podpis kierownika zespołu kontrolującego)

Wrocław, dnia 2 stycznia 2023 r.

Anna Dzoń

/nieobecność usprawiedliwiona/

.....
(podpis członka zespołu kontrolującego)

Wrocław, dnia 2 stycznia 2023 r.

Małgorzata Kuruc

Z-ca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

/podpisano elektronicznie/

.....
(z upoważnienia ZWD na podstawie Uchwały nr 1718/VI/20
z dnia 29 stycznia 2020 r.)

Wrocław, dnia 02 stycznia 2023

Pouczenie:

1. Podmiotowi kontrolowanemu, zgodnie z zapisami art. 25 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 przysługuje prawo do zgłoszenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do *informacji pokontrolnej*.
2. Zastrzeżenia wnosi się do Wydziału Obsługi Wdrażania EFRR w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.
3. W przypadku przekroczenia ww. ustawowego terminu zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia a informacja pokontrolna uznana zostaje za ostateczną po upływie ustawowego terminu na ich wniesienie.
4. Jednostka kontrolująca, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania zastrzeżeń, dokonuje ich rozpatrzenia i przekazuje ostateczną *informację pokontrolną* zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń.
5. Podjęcie dodatkowych czynności kontrolnych w celu ustalenia zasadności złożonych zastrzeżeń, żądanie przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie każdorazowo przerywa bieg terminu na rozpatrzenie zastrzeżeń.
6. Do ostatecznej *informacji pokontrolnej* oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje możliwość złożenia zastrzeżeń.
7. Ostateczna *informacja pokontrolna* stanowi podstawę realizacji ustaleń pokontrolnych w niej zawartych.
8. Licząc terminy należy stosować zasady określone w tytule V ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (art. 110-116). I tak: termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany za ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1172677.2954725.3104048
Nazwa dokumentu	Ostateczna Informacja pokontrolna RPDS.12.02.00-02-0036_21 Gmina Strzelin.pdf
Tytuł dokumentu	Ostateczna Informacja pokontrolna RPDS.12.02.00-02-0036_21 Gmina Strzelin
Sygnatura dokumentu	DEFR-O-III.44.239.2022
Data dokumentu	2023-01-02 14:50:54
Skrót dokumentu	D1328B891A320AED333E86D7B7E7C316E21087 FB
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2023-01-02
Podpisane przez	Małgorzata Kuruc Zastępca Dyrektora Departamentu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Akceptacja	Dobrowolska Ewa, 2023-01-02 14:37:29, wersja 1.0 (Dyrektor Wydziału, Wydział Obsługi Wdrażania EFRR (DEFR-O), Wydział Obsługi Wdrażania EFRR (DEFR-O)) Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Akceptacja	Aleksandrowicz Marek, 2023-01-02 13:50:09, wersja 1.0 (Kierownik Działu, Wydział Obsługi Wdrażania EFRR (DEFR-O), Dział Kontroli Projektów EFRR (DEFR-O-III)) Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Akceptacja	Michałuk Agnieszka, 2023-01-02 13:37:48, wersja 1.0 (Główny Specjalista, Wydział Obsługi Wdrażania EFRR (DEFR-O), Dział Kontroli Projektów EFRR (DEFR-O-III)) Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
	EZD 3.108.75.75.
Data wydruku:	2023-01-03 07:24:43
Autor wydruku:	Michałuk Agnieszka